

Skåne län

VÄLFÄRDS
TÄPPET

almeGa

Välfärdstappet – Skåne län

Inledning

Välfärdsutredningen som presenterades i slutet av förra året lanserade ett förslag till vinstbegränsning för välfärdsföretag. I praktiken innebär förslaget ett vinstförbud för många av de företag som idag verkar inom vård, skola och omsorg. Revisionsbolaget PWC konstaterade i en analys att cirka 80 procent av välfärdsföretagen skulle tillåtas att få en rörelsemarginal på högst två procent om förslaget genomfördes. PWC konstaterar att en så låg marginal ”som regel är otillräcklig i välfärdsbranschen för att driva en ekonomiskt sund och stabil verksamhet”.

Om de privata utförarna skulle försvinna från marknaden skulle både ett stort antal anställda och brukare i Sverige drabbas. Idag arbetar över 150 000 personer i företag som utför välfärdstjänster för kommuner och landsting.¹ Samtidigt har över 300 000 elever inom för-, grund- och gymnasieskola valt privata alternativ.² Det finns idag knappt 500 privata vårdcentraler och 58 000 äldre har antingen sitt boende eller sin hemtjänst hos privata utförare.³ I denna faktsammanställning har vi kartlagt betydelsen av de privata alternativen i Skåne län.

Sammanfattning

Ett stort antal privata utförare i Skåne län komma att påverkas av en eventuell vinstbegränsning.

I sådana företag och stiftelser arbetar idag cirka 17 500 personer med tjänster som finansieras av kommuner och landsting. Till det kommer ytterligare ett antal personer som arbetar med personlig assistans.

Cirka 44 000 elever inom för-, grund- och gymnasieskola i länet har valt friskolor som nu kan tvingas lägga ned sina verksamheter. Även cirka 5 800 äldre som har sitt boende eller sin hemtjänst från privata alternativ kan tvingas bort från den omsorg de valt. Detsamma gäller knappt 1 800 personer som får sin personliga assistans från privata alternativ. Och slutligen kan många av länets invånare behöva byta bort den vårdcentral de från början har valt. Antal läkarbesök samt övriga sjukvårdsbesök i Skåne län inom den privata vården uppgår till drygt 3,5 miljoner.

Sysselsättning

¹ Källa: SCB, Utförarregistret.

² Källa: Skolverket

³ Källa: Socialstyrelsen

I SCBs utförrregister finns det uppgifter om hur många företag som genomför välfärdstjänster åt kommuner och landsting. SCB gör sedan en uppskattning av hur många av de sysselsatta i varje företag som sysslar med välfärdstjänster genom att jämföra kommunernas och landstingens del av företagets omsättning. På detta sätt kan de uppskatta hur många anställda i respektive kommun som arbetar i privata alternativ med att utföra välfärdstjänster. I Skåne län uppskattar SCB att antalet sysselsatta hos privata utförare inom kommunal verksamhet uppgår till knappt 14 000 personer.

Tabell 1. Antal sysselsatta hos privata utförare inom kommunal verksamhet (vård, skola och omsorg). År 2015

Kommun	Antal sysselsatta
Bjuv	0
Bromölla	42
Burlöv	179
Båstad	128
Eslöv	225
Helsingborg	2 038
Hässleholm	372
Höganäs	335
Hörby	168
Hör	273
Klippan	179
Kristianstad	884
Kävlinge	266
Landskrona	430
Lomma	377
Lund	1 310
Malmö	2 976
Osby	47
Perstorp	25
Simrishamn	355
Sjöbo	181
Skurup	71
Staffanstorp	470
Svalöv	117
Svedala	163
Tomelilla	221
Trelleborg	296
Vellinge	682
Ystad	219
Åstorp	79
Ängelholm	599
Örkelljunga	60
Östra Göinge	191
Skåne län	13 958

Källa: SCB, Utförrregistret och Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik.

Inom landstinget är motsvarande antal cirka 3 600 personer vilket innebär att det totala antalet sysselsatta bland privata utförare inom kommuner och landsting uppgår till knappt 17 500.

Tabell 2. Antal sysselsatta hos privata utförare inom landstingskommunal verksamhet. År 2015

Landsting	Antal sysselsatta
Skåne läns landsting	3 579

Källa: SCB, SCB, Utförarregistret och Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik.

I dessa uppgifter ingår inte alla de personer som sysslar med personlig assistans som finansieras av staten. Vi har här gjort en specialbeställning av antalet sysselsatta inom personlig assistans i kommunerna i Skåne län. Totalt är det drygt 9 000 personer. Det bör påpekas att denna siffra inte kan adderas till de ovanstående 17 500 personer, då det sannolikt skulle innebära en överskattning.⁴

Tabell 3. Antal sysselsatta inom Öppna sociala tjänster för personer med funktionshinder (personlig assistans). År 2014

Kommun	Antal sysselsatta
Bjuv	40
Bromölla	71
Burlöv	101
Båstad	112
Eslöv	299
Helsingborg	1 052
Hässleholm	323
Höganäs	61
Hörby	55
Höör	71
Klippan	182
Kristianstad	808
Kävlinge	219
Landskrona	209
Lomma	143
Lund	900
Malmö	2 398
Osby	48
Perstorp	25
Simrishamn	75
Sjöbo	140
Skurup	105
Staffanstorp	202
Svalöv	105
Svedala	144

⁴ Detta beror dels på att det finns andra företag än assistansföretag inom öppna sociala insatser för personer med funktionsnedsättning, dels på att en del av de sysselsatta sannolikt redan finns medräknade bland dem som ingår i Utförarregistret.

Tomelilla	146
Trelleborg	225
Vellinge	127
Ystad	126
Åstorp	43
Ängelholm	282
Örkelljunga	44
Östra Göinge	176
Skåne län	9 057

Källa: SCB, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik

Utförare

Om antalet privata utförare för länets kommuner skulle summeras skulle det finnas 4750 utförare enligt Utförarregistret. Med den redovisningsmetod som SCB använder är det viktigt att inte likställa antal utförare med antal företag. Det beror på att flera utförare bedriver verksamhet i mer än ett verksamhetsområde. Till exempel, kan ett och samma företag räknas som två om det är verksamt inom både äldreomsorg och insatser för funktionshindrade. Till utförare räknar även SCB till exempel bemanningsföretag som levererar tjänster till välfärdsföretag. Exempel på det är uthyrning av lärare eller sjukvårdspersonal. Utförare bör därför ses som arbetsställen i SCB:s statistik. Om den enbart hade omfattat antal företag skulle antalet bli lägre. Enligt SCB uppskattas andelen unika utförare på riksnivå till cirka 60 procent av antalet observationer. Om denna andel antas gälla för samtliga län kan antalet privata utförare i Skåne län således uppskattas till cirka 2 850. Det största antalet finns inom individ- och familjeomsorg samt gymnasieskolan.

Antalet anställda och brukare visar totalt antal som arbetar hos respektive har valt, privata utförare.

Tabell 4. Antal privata utförare inom kommuner uppdelat på verksamhetsområde. År 2015

Kommun	Förskola, fritidshem	Förskoleklass, grundskola	Gymnasieskola	Äldreomsorg	Insatser till personer med funktionshinder	IFO	Flyktmottagande
Bjuv
Bromölla	2	4	0	2	4	9	8
Burlöv	37	30	34	10	21	25	7
Båstad	8	12	22	6	7	8	4
Eslöv	41	27	37	13	22	38	1
Helsingborg	84	52	42	30	91	99	3
Hässleholm	21	1	34	21	37	30	17
Höganäs	19	8	25	3	11	7	2
Hörby	14	12	31	6	2	12	17
Hör	22	18	33	14	30	17	5
Klippan	16	12	23	3	15	8	6
Kristianstad	28	17	24	11	40	36	15
Kävlinge	22	19	29	14	11	24	26

Landskrona	22	22	48	4	18	44	14
Lomma	26	22	40	8	28	20	10
Lund	83	52	50	36	98	92	35
Malmö	127	78	58	24	87	60	43
Osby	1	3	13	2	11	15	13
Perstorp	1	5	14	1	5	12	0
Simrishamn	14	10	17	8	8	26	7
Sjöbo	37	23	40	10	34	38	21
Skurup	7	6	25	3	4	27	0
Staffanstorps	51	34	43	13	38	30	22
Svalöv	19	19	37	2	11	24	0
Svedala	32	28	30	5	9	23	23
Tomelilla	20	10	18	2	3	11	4
Trelleborg	26	19	29	14	36	32	20
Vellinge	27	22	30	15	21	19	16
Ystad	15	8	22	6	17	21	6
Åstorp	9	8	24	2	8	21	0
Ängelholm	25	11	30	13	25	30	29
Örkelljunga	2	4	23	1	0	16	5
Östra Göinge	5	5	12	5	13	20	4
Skåne län	863	601	937	307	765	894	383

Källa: SCB, Utförarregistret.

*IFO=Individ- och familjeomsorg

Inom landstinget i länet summeras antalet privata utförare till 877 stycken. Men även här är den faktiska siffran troligen lägre då en utförare kan förekomma i mer än ett verksamhetsområde. De flesta återfinns inom primärvården samt den specialiserade somatiska vården.

Tabell 5. Antal privata utförare inom landsting uppdelat på verksamhetsområde. År 2015

Landsting	Primärvård	Specialiserad somatisk vård	Specialiserad psykiatrisk vård	Tandvård	Övrig hälso- och sjukvård
Skåne läns landsting	514	164	68	76	55

Källa: SCB, Utförarregistret.

Brukare

Inom äldreomsorgen har cirka 3 600 personer valt privata utförare för sin hemtjänst och ytterligare drygt 2 200 personer har sitt särskilda boende i privata alternativ.

Tabell 6. Antal brukare inom äldreomsorgen i privat regi. År 2015

Kommun	Hemtjänst	Särskilt boende
Bjuv	0	0
Bromölla	0	2
Burlöv	0	13
Båstad	12	0
Eslöv	12	3
Helsingborg	1 282	158
Hässleholm	28	68
Höganäs	15	127
Hörby	0	40
Höör	7	14
Klippan	1	36
Kristianstad	204	130
Kävlinge	59	0
Landskrona	53	41
Lomma	448	155
Lund	84	234
Malmö	0	242
Osby	4	1
Perstorp	0	0
Simrishamn	59	130
Sjöbo	8	3
Skurup	1	1
Staffanstorps	223	125
Svalöv	2	0
Svedala	10	3
Tomelilla	172	95
Trelleborg	0	84
Vellinge	716	196
Ystad	0	32
Åstorp	3	0
Ängelholm	158	196
Örkelljunga	0	8
Östra Göinge	15	71
Skåne län	3 576	2 208

Källa: Socialstyrelsen

Totalt finns det 1 770 assistansberättigade i länet som valt privata alternativ. Antalet elever i fristående förskolor uppgår till drygt 14 000. I grund- och gymnasieskola är motsvarande antal cirka 17 000 respektive 13 000.

Tabell 7. Antal assistansberättigade hos privata utförare*. År 2016

Län	Assistansberättigade
Skåne län	1 770

Källa: Försäkringskassan

*Här ingår brukarkollektiv samt de som är anställda av sig själva

Tabell 8. Antal elever i fristående skolor. År 2015

Län	Förskola	Grundskola	Gymnasieskola
Skåne län	13 684	17 198	13 040

Källa: Skolverket och Ekonomifakta

Antal läkarbesök samt övriga sjukvårdsbesök inom den privata vården uppgår till drygt 3,5 miljoner

Tabell 9. Antal besök inom den privata vården. År 2015

Landsting	Läkarbesök	Besök hos annan personalkategori
Skåne län	1 357 400	2 180 233

Källa: SKL